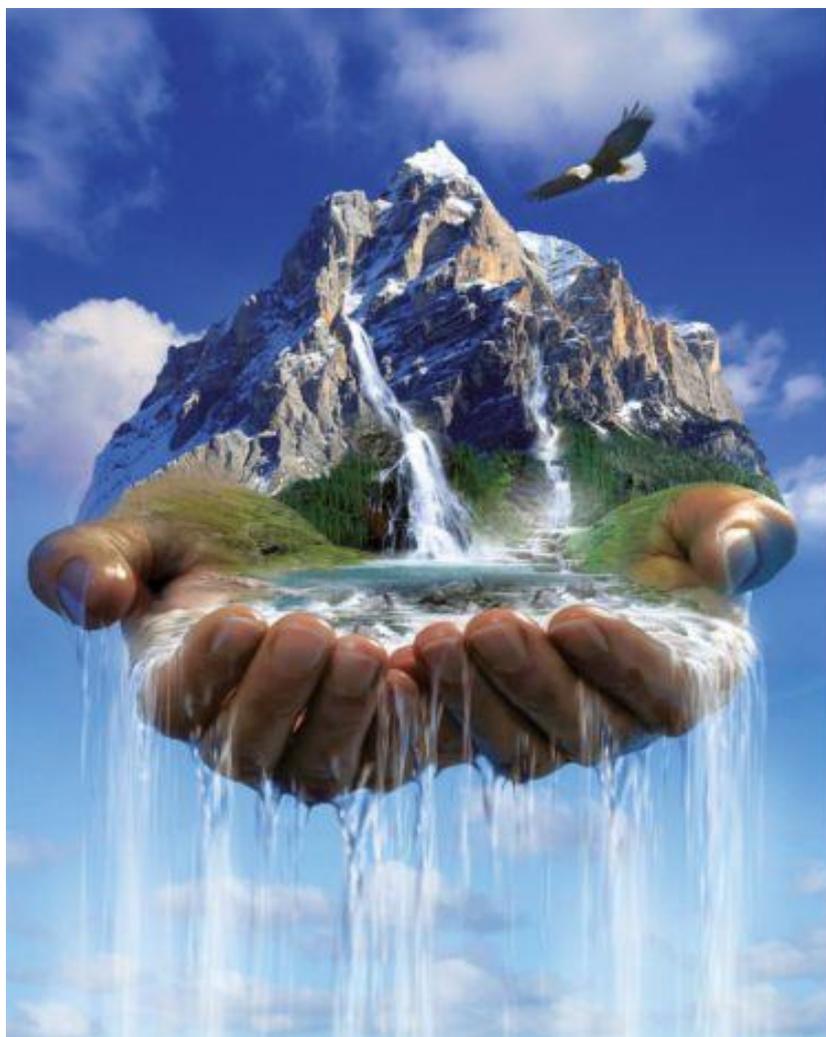

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ**

**ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ**

*(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)*

13 березня 2024 р

м. Київ

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ**

**ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ**

*(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З
МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)
13 березня 2024 р.*

за загальною редакцією
член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука

**м. Київ
2024**

УДК _613+574]:061.3

Головний редактор: Омельчук С.Т. член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор

Заступник головного редактора: Гринзовський А.М. д.мед.н., професор,
Вавріневич О.П. д.мед.н., професор.

Технічний редактор: Кондратюк М.В., к.мед.,н. доцент

Редакційна колегія:

БАРДОВ В.Г. – член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор;

ГАРКАВИЙ С.І. – д.мед.н., професор;

ГРУЗЄВА Т.С. – д.мед.н., професор;

КОРШУН М.М. – д.мед.н., професор;

ШИРОБОКОВ В.П. – академік НАН та НАМН України, д.мед.н., професор;

ЯВОРОВСЬКИЙ О.П. – академік НАМН України, д.мед.н., професор.

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 13 березня 2024 р.) / за загальною редакцією член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука. – К.: МВЦ «Медінформ», 2024. – 228 с.

У матеріалах науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 13 березня 2024 р.) висвітлено широкий спектр актуальних питань у галузі гігієни та екології, що включають: стратегії розвитку науково-дослідницької діяльності; профілактику та лікування хронічних захворювань; вплив довкілля на здоров'я людини; епідеміологію та інфекційні захворювання; психологічні та соціальні аспекти здоров'я; охорону здоров'я в умовах воєнного стану, що підкреслює мультидисциплінарний підхід до розробки стратегій зміцнення здоров'я населення та покращення стану навколишнього середовища в розрізі розвитку єдиного здоров'я й програми лабораторного лідерства.

УДК _613+574]:061.3

*У разі повного або часткового використання матеріалів збірника
посилання обов'язкове*

*Оргкомітет конференції вважав за доцільне залишити авторські
тексти без змін*

© НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О.Богомольця

пріоритетні фактори ризику розвитку порушень: соціальна незахищеність, тривалий розвиток захворювання з наростанням інтоксикаційного і респіраторного синдромів, поширеність процесу з розпадом легеневої тканини, ступінь бактеріовиділення, що дозволило сформувавши підходи для обґрунтування заходів по підвищенню ефективності лікування та реабілітації.

Раціон хворих збагачували продуктами харчування доступними для усіх верств населення, високої якості, відповідно до кожної ланки патогенезу (зменшення запалення, нормалізація порушень обміну речовин, зумовлених запаленням і довготривалою хіміотерапією, завершення запалення і активації репаративних механізмів, корекція психоемоційного статусу) були виділені біологічно активні речовини і рекомендована група продуктів з найбільшим вмістом цих речовин, для нутриціологічної корекції імунopatологічних та метаболічних процесів.

Включення до стандартної схеми лікування антимікобактеріальними препаратами нутриціологічної корекції порушень білкового обміну дозволило одержати виражений позитивний вплив на клінічний перебіг захворювання (інтоксикаційний синдром зникав швидше на $10,8 \pm 0,97$ днів, а респіраторний на $8,95 \pm 1,68$ днів, підвищення частоти загоєння порожнин розпаду на момент завершення лікування на 33,97%, скорочення середньої тривалості лікування на $21,1 \pm 2,9$ день) та стан білкового обміну, що сприяло підвищенню ефективності лікування та реабілітації хворих на туберкульоз легень.

АКАДЕМІК Є.Г. ГОНЧАРУК І ГІГІЄНА НАСЕЛЕНИХ МІСЦЬ

Гаркавий С.І.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

Кафедру комунальної гігієни в Київському медичному інституті імені О.О. Богомольця (КМІ) на початку 1968-1969 н. р. очолив талановитий учень професора Рафаїла Давидовича Габовича, вчений-гігієніст Євген Гнатович Гончарук, який щойно захистив докторську дисертацію. Перед молодим керівником і колективом кафедри відкрилась широка перспектива творчої наукової діяльності в гігієні населених місць. В цей час у державі створювались і впроваджувались нові й удосконалювались існуючі конструкції аераційних споруд для біохімічної очистки промислових і міських стічних вод». Науковці кафедри активно долучились до проведення гігієнічної оцінки оптимальних параметрів роботи малогабаритних каналізаційних споруд з активним мулом, створених для малих не каналізованих населених місць і призначених для санітарної охорони підземних і поверхневих водойм – джерел централізованого водопостачання населення, від органічних і бактеріальних забруднень стічних вод шляхом їх повного біологічного окислення. Це вагові й гідравлічні навантаження на мул, тривалість аерації стічних вод у каналізаційні споруди, тощо. Результатом виконання наукових досліджень з проблеми стало видання монографій, курсу лекцій з малої каналізації, багатьох статей, методичних і технічних вказівок, інструкцій для санітарно-епідеміологічної

служби. В 1969 р. Є.Г. Гончарук стає професором і призначається (потім обирається протягом 11 років) деканом санітарно-гігієнічного факультету.

В цей же період (1972 і 1978 рр.) набули чинності дві урядові постанови, присвячені заходам з охорони навколишнього середовища (довкілля) й раціональному використанню природних ресурсів. Створено Держкомітет з охорони природи на чолі з Ф. Т. Моргуном (до цього обіймав посаду керівника Полтавщини), на який покладено моніторинг довкілля. Міністерству охорони здоров'я, під керівництвом Є.І. Чазова (випускника КМІ, 1953 р.) доручено забезпечувати охорону популяційного здоров'я від шкідливого впливу факторів навколишнього середовища. Запроваджується автоматизована інформаційна система (АДІС) «Здоров'я». До її реалізації активно долучається й колектив кафедри комунальної гігієни на чолі з її завідувачем. До навчальної програми дисципліни вводяться теоретичні й практичні питання з вивчення впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення. Викладачі створюють програмне забезпечення мікрокалькуляторів типу «Електроніка МК-61 і МК-52» і навчають студентів методиці проведення багатофакторного аналізу даних епідеміологічного вивчення впливу факторів навколишнього середовища на популяційне здоров'я, оцінювання можливих змін у стані здоров'я людини залежно від забруднення атмосферного повітря, стану водних об'єктів, ґрунту населених місць, тощо. В 1989 р., за редакцією Є.Г. Гончарука видається навчальний посібник з вивчення впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення. Підручник комунальна гігієна доповнюється розділом «Здоров'я населення, як інтегральний критерій оцінки стану навколишнього середовища», видаються методичні вказівки, рекомендації, виходять з друку чисельні наукові публікації; вирішуються інші актуальні наукові проблеми гігієни населених місць. Вчений створює методологію гігієнічного нормування екзогенних хімічних речовин у ґрунті. На кафедрі активно виконуються й захищаються кандидатські та докторські дисертації з актуальних проблем гігієни населених місць. В 1984 р. його обирають член-кор. АМН бувшого СРСР і в цьому ж році вчений стає ректором КМІ, з 1992 р. – УДМУ, з 1995 р. – НМУ, а з 2003 р. – почесним ректором закладу. З 1988 р. він академік АМН СРСР, НАН, АМН і АПН України (загалом 9 академій). Вчений продовжує плідно працювати на посаді завідувача кафедри комунальної гігієни та екології людини, мріє, виношує ідеї та плани з удосконалення підготовки лікарів-профілактів і епідеміологів для санітарно-епідеміологічної служби України. Нажаль багато цих задумів вченого не здійснились. Минуло вже 20 років, як 19 квітня 2004 р. Є.Г. Гончарук, людина, вчений-гігієніст зі світовим іменем, припинив на 75 році своє земне життя.